

Viktuppgång och SSRI

Är risken för viktuppgång större med vissa selektiva serotoninupptagshämmare (SSRI)? På en avdelning skrivs sertralin ut istället för citalopram, eftersom man tyckt sig se större viktökning vid användning av citalopram.

Marine Andersson, Ylva Böttiger, DRIC, mars 2002, Drugline nr 20002

Minskad aptit och vikt-nedgång är vanligt hos deprimerade patienter. Viktuppgång vid antidepressiv behandling kan därför vara ett tecken på tillfrisknande hos patienten. Det kan därför vara svårt att bedöma om viktuppgång är en biverkan eller ett tecken på tillfrisknande. Det finns studier som talar för att en viss skillnad i risk för viktuppgång kan förekomma mellan olika SSRI [1].

Ingen skillnad i viktuppgång uppmättes mellan sertralin och citalopram vid behandling under sex månader [2]. I en annan studie ökade 4,5 procent av citaloprambehandlade patienter i vikt i jämförelse med 2,5 procent av sertralinbehandlade patienter [3]. När citalopram jämfördes mot placebo kunde ingen skillnad i viktuppgång mätas vare sig i en 6 månader lång studie eller i en 12 månader lång studie. Citalopram gav viktuppgång på mer än 5 kg hos 5 procent av patienterna [1].

Vid jämförelse mellan paroxetin och citalopram gick 37 procent av de citaloprambehandlade patienterna upp i vikt och 40 procent av de paroxetinbehandlade [4]. Vid en jämförande studie mellan fluoxetin och citalopram gick fler patienter ner i vikt med fluoxetin än med citalopram [5]. Studierna ovan är inte i första hand fokuserade på biverkningar, och någon statistisk analys beträffande dessa presenteras inte.

Vid jämförelse av paroxetin-, sertralin- och fluoxetinbehandling under 32 veckor uppmättes en viss viktminskning med fluoxetin, en viss viktuppgång med sertralin och en signifikant högre viktökning med paroxetin. Signifikant fler patienter i paroxetingruppen gick upp 7 kg eller mer [6]. I en annan studie där sertralin och paroxetin jämfördes gav paroxetin signifikant högre viktuppgång än sertralin [7].

Vikt-nedgång har rapporterats som en biverkan vid fluoxetinbehandling [6]. I en ettårig placebokontrollerad studie med fluoxetin ökade alla patienter i vikt, men den genomsnittliga viktökningen skiljde sig inte från den i placebogruppen [8].

Patienterna i alla nämnda studier har behandlats för depression förutom de i referens 4 som behandlades för panikångest.

Viktuppgång vid behandling med SSRI kan mycket väl vara ett tecken på att patienten svarar väl på behandlingen. Viss skillnad i risk för viktuppgång verkar finnas mellan olika SSRI.

Fluoxetin är den substans som i studier visat sig ge minst viktuppgång, och paroxetin har associerats med högre risk för viktuppgång. Antalet studier är begränsat, och inga definitiva slutsatser om skillnader mellan SSRI-preparat kan dras. Det finns inga studier som visar att det skulle vara någon skillnad i risk för

viktuppgång mellan sertralin och citalopram.

Referenser

1. Fava M. Weight gain and antidepressants. *J Clin Psychiatry* 2000;61 suppl 11 :37-41.
2. Stahl SM. Placebo-controlled comparison of the selective serotonin reuptake inhibitors citalopram and sertraline. *Biol Psychiatry* 2000;48:894-901.
3. Ekselius L, von Knorring L, Eberhard G. A double-blind multicenter trial comparing sertraline and citalopram in patients with major depression treated in general practice. *Int Clin Psychopharmacol* 1997;12:323-31.
4. Perna G, Bertani A, Caldirola D, Smeraldi E, Bellodi L. A comparison of citalopram and paroxetine in the treatment of panic disorder: a randomized, single-blind study. *Pharmacopsychiatry* 2001;34:85-90.
5. Patris M, Bouchard JM, Bougerol T, Carbonnier JF, Chevalier JF, et al. Citalopram versus fluoxetine: a double-blind, controlled, multicentre, phase III trial in patients with unipolar major depression treated in general practice. *Int Clin Psychopharmacol* 1996;11:129-36.
6. Fava M, Judge R, Hoog SL, Nilsson ME, Koke SC. Fluoxetine versus sertraline and paroxetine in major depressive disorder: changes in weight with long-term treatment. *J Clin Psychiatry* 2000;61:863-7.
7. Åberg-Wistedt A, Ågren H, Ekselius L, Bengtson F, Åkerblad AC. Sertraline versus paroxetine in major depression: clinical outcome after six months of continuous therapy. *J Clin Psychopharmacol* 2000;20:645-52.
8. Michelson D, Amsterdam JD, Quitkin FM, Reimherr FW, Rosenbaum JF, et al. Changes in weight during a 1-year trial of fluoxetine. *Am J Psychiatry* 1999;156:1170-6.